

Hersby gymnasium i Lidingö Stadsarkiv

Hersby gymnasiums arkiv omfattar f.n. 18 hyllmeter handlingar (292 volymer) och omspanner tiden 1913 till 2005.

Arkivet ger rika möjligheter för den som vill forska om Hersby skolas skiftande öden men utgör också en rik källa för den som är intresserad av pedagogikens och utbildningens historia under 1900-talet.

Under tiden 1913-1958 hade skolan en egen styrelse vars protokoll finns bevarade i obruten svit (A1: 1-4).

En stor del av handlingarna rör skolan elever. Här kan nämnas protokoll från student- och realexamen (A5a, A5b), elevmatriklar (D3), betygs kataloger (D4) samt student- och realexamensskrivningar (F3). Skolans korrespondens omfattar tiden 1916-84 i 25 volymer (E1) men dess värre med stora luckor från 1954.

Arkivet innehåller 2 volymer fotografier (K2:1-2) från 1900-talets början och till 1980-talet. Även i stadsarkivets bildarkiv finns ett tiotal bilder från skolan.

Mycket information om skolväsendets utveckling på Lidingö kan också hämtas ur Lidingö Tidning, vars samtliga lägg från 1909-2005, förvaras i Stadsarkivet.

Ytterligare information om Lidingö stadsarkiv finns på stadens hemsida, www.lidingo.se.

Arkivet har inga fasta öppettider men kan besökas efter överenskommelse.

Besöksadress: Lidingö stadshus, Stockholmsvägen 50

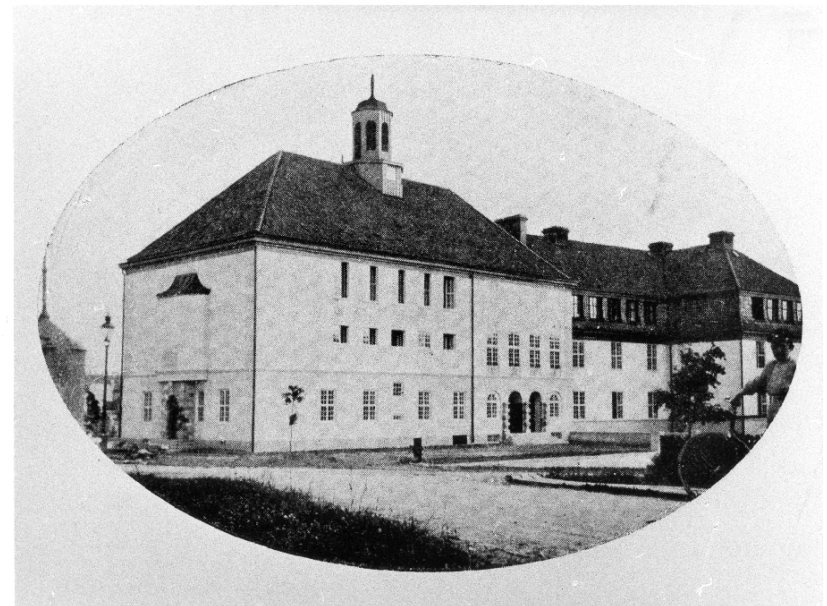
Postadress: 181 82 Lidingö

Telefon: 731 31 45

E-post: stadsarkivet@lidingo.se

Hersby gymnasium

Faktablad av Lidingö stadsarkiv

Hersby skola, omkring 1916.

Okänd fotograf. Lidingö stadsarkivs bildarkiv

Skolundervisningen, allmänt

Folkskolestadgan från 1842 införde skolplikt för barn mellan 7 och 14 år. Barnen måste gå i folkskola om de inte gick i enskild skola eller hade tillstånd att få undervisning i hemmet. I varje församling på land och i stad skulle det finnas minst en fast folkskola med seminarieutbildad lärare. Vid medelsbrist eller andra svårigheter kunde ambulering skola få förekomma. För varje skoldistrikt skulle det finnas en skolstyrelse, från 1863 skolråd, där kyrkoherden var självskriven ordförande. 1893 blev folkskolans 4:e klass obligatorisk. Därmed omfattade skolgången minst 6 år eftersom barnen gick minst 2 år i småskolan. De släpptes inte upp i folkskolan innan de kunde läsa flytande.

I vissa församlingar fanns skolrådet kvar ända t.o.m. 1951. I städerna överfördes folkskolan tidigare till den borgerliga folkskolestyrelsen. 1909 fick städerna möjlighet att överföra skolan från skolrådet till borgerlig kommun i stad där det fanns stadsfullmäktige. Genom lag 6/6 1930 blev folkskolestyrelse obligatorisk från 1931 där kommunen sammanföll med skoldistriktet och där kommunal- eller stadsfullmäktige fanns. Från 1952 fanns folkskolestyrelser i samtliga kommuner i landet. Från 1958 kallas den skolstyrelse eftersom den då också fick hand om statliga läroverk och realskolor.

Skolundervisningen, Lidingö stad

I Lidingö överfördes skolan till den borgerliga kommunens folkskolestyrelse i samband med stadsbildningen 1926. I samband med detta skulle en ny ordförande väljas eftersom kyrkoherden då inte längre var självskriven för denna syssla. Man fann dock ingen anledning att byta ut prosten Karl Hedmark, som varit skolrådsordförande sedan 1918. Han omvaldes enhälligt (*källa: Hedin, Inga-Lisa: Skolvägen, Visby 1978*).

Hersby gymnasium

Hersby gymnasium grundades 1913 som en kommunal realskola med förberedande klasser i småskolan. Det första läsåret hade skolan sin verksamhet i en hyrd villa, men till höstterminen 1914 stod nya lokaler i kvarteret Ängen klara. Skolan hette då *Lidingö kommunala samskola*.

Läsåret 1917/18 fick skolan sin första gymnasieavdelning och sin första klass av den högre flickskolan (*kommunal flickskolelinje*). Den 5 juni 1918 avlade för första gången 5 elever realexamen. 1920 ändrades namnet till Lidingö kommunala sam- och mellanskola. Skolan fick examensrätt våren 1923, tidigare hade eleverna fått gå upp som privatister. Inför läsåret 1923/24 bytte skolan namn till *Lidingö kommunala läroverk*.

Inför höstterminen 1933 skedde ännu ett namnbyte till *Lidingö läroverk*. Det *Högre allmänna läroverket i Lidingö* som hade fyraårigt allmänt gymnasium startade 1935 och det kommunala gymnasiet upphörde 1938. Till en början bestod det allmänna gymnasiet av latin- och reallinje. 1953/54 utökades detta med allmän linje och 1963 med teknisk gren. Realskolan omfattade på 1950- och 1960-talen såväl 3- som 4-årig linje.

1958 lades *norra avdelningen* till skolans namn eftersom *södra avdelningen*, som senare skulle bli Gångsätra gymnasium, då togs i bruk. Den gemensamma organisationen för skolorna varade fram till höstterminen 1966.

Höstterminen 1963 infördes grundskola i Hersby, som samtidigt ändrade namn till *Hersby skola*. Våren 1968 hölls den sista studentexamen i Hersby. 1973 slogs Hersby ihop med Stockby skola (tidigare Yrkesskolan eller Lidingö stads yrkesskola) under namnet *Hersby-Stockby skola*. Det nya namnet orsakade en del stridigheter, som i arkivet kan följas i handlingarna i serie F6. 1976 fick skolan återta namnet Hersby skola. Hersby byggdes om 1997 för att anpassas till det nya kursutformade gymnasiet. Grundskolan avskaffades och den sista kullen 9-klassare gick förmodligen ut 1996.